

MINISTERSTVO VNITRA
Poradní sbor ministra vnitra
ke správnímu řádu

Závěr č. 86

**ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 14. 12.
2009**

Právní účinky doručení osobám na adresu pro doručování, adresu trvalého pobytu či sídla (popř. místa podnikání), pokud tyto osoby mají zřízenou datovou schránku a právní účinky doručení podnikajícím fyzickým osobám do datové schránky v případě, že by bylo ve věcech podnikání doručováno do datové schránky fyzické osoby, resp. v případě, že by bylo v ostatních věcech doručováno do datové schránky podnikající fyzické osoby

V případě, že má fyzická nebo právnická osoba zřízenou datovou schránku a správní orgán jí písemnost, jež by jí měla být doručena do datové schránky, doručuje podle § 20, resp. § 21 správního řádu (tedy bez ohledu na zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů), neuplatní se fikce doručení dle § 24 správního řádu. Účinky doručení však nastanou v případě, že daná osoba písemnost převezme při pokusu o doručení či ve lhůtě 10 dnů od tohoto pokusu, pokud při pokusu o doručení nebyla zastížena.

V případě, že by bylo podnikající fyzické osobě ve věcech podnikání doručováno do datové schránky fyzické osoby, resp. v případě, že by bylo v ostatních věcech (než „ve věcech podnikání“) doručováno do datové schránky podnikající fyzické osoby, považuje se daná písemnost za doručenu, pokud se s ní přihlášením do datové schránky prokazatelně seznámila přímo osoba, pro niž byla datová schránka zřízena. Fikce doručení, která by jinak při doručování do datové schránky nastala v případě nepřihlášení se do datové schránky po uplynutí zákonné desetidenní lhůty, při doručování podnikající fyzické osobě nenastává, pokud by nebylo doručováno do adekvátní datové schránky.

Odůvodnění:

Poradní sbor se zabýval otázkou možných právních účinků doručování osobám na adresu trvalého pobytu, sídla či místa podnikání, pokud tyto osoby mají zřízenou datovou schránku, tj. postupem dle § 20 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen správní řád) či § 21 odst. 1 správního řádu, bez ohledu na § 19 odst. 2 správního řádu a zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (dále jen zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů). Dále se poradní sbor zabýval otázkou možných právních účinků doručování podnikajícím fyzickým osobám do datové schránky v případě, že by bylo ve věcech podnikání doručováno do datové schránky fyzické osoby, resp. v případě, že by bylo v ostatních věcech doručováno do datové schránky podnikající fyzické osoby.

Z § 19 odst. 2 správního řádu¹ a z § 17 odst. 1 zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů,² vyplývá, že má-li v konkrétním případě osoba zřízenou datovou schránku, je správní orgán povinen doručovat jí písemnosti do datové schránky.

Má-li osoba zřízenou datovou schránku a správní orgán jí písemnost, jež jí měla být do datové schránky doručena, doručuje v případě, kdy adresátem je fyzická osoba dle § 20 odst. 1 správního řádu, a v případě, kdy adresátem je právnická osoba dle § 21 odst. 1 správního řádu (tedy v obou případech bez ohledu na § 19 odst. 2 správního řádu a bez ohledu na zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi

¹ K tomu cit. § 19 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád: „(2) *Není-li možné písemnost doručit prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, lze ji doručit také prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Správní orgán zvolí takovou poštovní službu, aby z uzavřené poštovní smlouvy vyplývala povinnost dodat poštovní zásilku obsahující písemnost způsobem, který je v souladu s požadavky tohoto zákona na doručení písemnosti.*“

² K tomu cit. § 17 odst. 1 č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů: „(1) *Umožňuje-li to povaha dokumentu, orgán veřejné moci jej doručuje jinému orgánu veřejné moci prostřednictvím datové schránky, pokud se nedoručuje na místě. Umožňuje-li to povaha dokumentu a má-li fyzická osoba, podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba zpřístupněnu svou datovou schránku, orgán veřejné moci doručuje dokument této osobě prostřednictvím datové schránky, pokud se nedoručuje veřejnou vyhláškou nebo na místě. Doručuje-li se způsobem podle tohoto zákona, ustanovení jiných právních předpisů upravující způsob doručení se nepoužijí.*“

dokumentů),³ neuplatní se fikce doručení dle § 24 odst. 1 správního řádu ani fikce doručení dle § 24 odst. 4 správního řádu, avšak daná písemnost bude považována za doručenou v případě, že daná osoba písemnost převezme, tj. písemnost převezme při pokusu o doručení či ve lhůtě 10 dnů od tohoto pokusu, pokud při pokusu o doručení nebyla zastižena. Přijetí odlišného výkladu např. v tom smyslu, že by písemnost nebyla považována za doručenou ani v případě, že by daná osoba písemnost převzala, by zřejmě bylo možné považovat za zbytečně přepjatý formalismus, neboť v jeho důsledku by bylo nezbytné doručení provést znovu (správným způsobem), ačkoliv se adresát s doručovanou písemností prokazatelně seznámil⁴. To by mohlo mít zas následek vznik zbytečných průtahů v řízení. Dále lze vycházet z toho, že osobě, které bude takto správním orgánem doručeno, nevzniká újma, neboť se dobrovolně s doručovanou písemností seznámila. To však nic nemění na tom, že se jedná o nesprávný úřední postup, neboť není postupováno v souladu se zákonem.

V důsledku toho není možné ani uplatnit fikci doručení, neboť nezákonnost postupu správního orgánu při doručení by měla negativní dopad na právní postavení adresáta. Přitom lze vycházet z toho, že pokud si fyzická osoba požádá o zřízení datové schránky a tuto si zpřístupní, pak legitimně očekává, že jí budou ve správním řízení doručovány písemnosti do této datové schránky. V řadě případů pak ani reálně není schopna poskytnout dostatečnou součinnost k tomu, aby mohla být písemnost doručena prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Nesprávný postup správního orgánu při doručování tedy nemůže jít k tíži adresáta v tom smyslu, že by neuplatnila fikce doručení podle § 24 správního řádu, ačkoliv adresát legitimně očekával doručení do datové schránky.

Pokud jde o počet, charakter a obligatornost datových schránek podnikající fyzické osoby, je třeba říci, že podnikající fyzické osoby nemusejí mít zřízenou žádnou datovou schránku nebo mohou mít zřízenou jednu datovou schránku, a to podle své volby

³ Jelikož správní orgán je v tomto případě ze zákona a z povahy věci povinen doručovat do datové schránky, jednalo by se zřejmě o omyl správního orgánu.

⁴ Tato skutečnost má zřetelný právní význam v případě oznamování rozhodnutí, kdy podle § 84 odst. 2 správního řádu se neoznámení rozhodnutí (zpravidla nedoručení písemného vyhotovení rozhodnutí do vlastních rukou) nemůže dovolávat ten, který se s ním prokazatelně seznámil.

buď datovou schránku fyzické osoby⁵ nebo datovou schránku podnikající fyzické osoby⁶ nebo mohou mít zřízeny dvě datové schránky, a to datovou schránku fyzické osoby a datovou schránku podnikající fyzické osoby.

Ze zákona a z povahy věci vyplývá, že má-li v konkrétním případě podnikající fyzická osoba zřízenou datovou schránku podnikající fyzické osoby i datovou schránku fyzické osoby, je správní orgán povinen doručovat písemnosti ve věcech podnikání do datové schránky podnikající fyzické osoby a ostatní písemnosti⁷ do datové schránky fyzické osoby. Dále má-li v konkrétním případě podnikající fyzická osoba zřízenou pouze datovou schránku podnikající fyzické osoby, je správní orgán povinen doručovat písemnosti ve věcech podnikání do datové schránky podnikající fyzické osoby. Ostatní písemnosti je správní orgán povinen doručovat této fyzické osobě postupem dle § 20 odst. 1 správního řádu. Dále má-li v konkrétním případě podnikající fyzická osoba zřízenou pouze datovou schránku fyzické osoby, je správní orgán povinen doručovat ostatní písemnosti do datové schránky fyzické osoby a písemnosti ve věcech podnikání postupem dle § 20 odst. 1 správního řádu.

Nemá-li v konkrétním případě podnikající fyzická osoba zřízenou žádnou datovou schránku, nemá jí být doručováno postupem dle zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, nýbrž pouze dle správního řádu, tj. dle § 20 odst. 1 správního řádu v následujícím pořadí: 1) na adresu pro doručování dle § 19 odst. 3 správního řádu, tj. na adresu sdělenou podnikající fyzickou osobou správnímu orgánu pro konkrétní řízení, resp. pro řízení, která mohou být u téhož správního orgánu zahájena v budoucnu, 2) pokud neplatí 1), na adresu evidovanou jako adresa pro doručování v informačním systému evidence obyvatel, 3) pokud neplatí 1) ani 2), na adresu jejího trvalého pobytu a ve věcech podnikání do místa podnikání.

Má-li v konkrétním případě podnikající fyzická osoba zřízeny obě výše uvedené datové schránky či pouze některou z nich, v případě, že by bylo ve věcech podnikání doručováno do datové schránky fyzické osoby, resp. v případě, že by bylo v ostatních

⁵ Srov. § 3 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

⁶ Srov. § 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

⁷ Tj. jiné písemnosti než písemnosti ve věcech podnikání.

věcech doručováno do datové schránky podnikající fyzické osoby,⁸ považuje se daná písemnost za doručenou, pokud se s ní přihlášením do datové schránky prokazatelně seznámila v případě datové schránky fyzické osoby fyzická osoba, pro níž byla datová schránka zřízena, a v případě datové schránky podnikající fyzické osoby podnikající fyzická osoba, pro níž byla datová schránka zřízena. Fikce doručení, která by jinak při doručování do datové schránky nastala v případě nepřihlášení se do datové schránky po uplynutí zákonné desetidenní lhůty, v tomto případě nenastane⁹. Přijetí odlišného výkladu např. v tom smyslu, že by písemnost nebyla považována za doručenou ani v případě, že by se s ní přihlášením do datové schránky prokazatelně seznámila v případě datové schránky fyzické osoby fyzická osoba, pro níž byla datová schránka zřízena, a v případě datové schránky podnikající fyzické osoby podnikající fyzická osoba, pro níž byla datová schránka zřízena, by zřejmě bylo možné považovat za zbytečně přepjatý formalismus, neboť by bylo nutné opakovat doručení správním způsobem i v případě, kdy se adresát s doručovanou písemností prokazatelně seznámil (viz poznámka č. 4). Osobě, které bude takto správním orgánem doručeno, nevzniká újma, neboť se s tím, že jí byla písemnost doručena přihlášením do datové schránky (byť se jedná ve vztahu k doručené písemnosti o neadekvátní datovou schránku) prokazatelně seznámila, což jí umožnilo se seznámit i s obsahem doručené písemnosti. Navíc by při přijetí takto odlišného výkladu mohlo docházet ke zbytečným průtahům v řízení.

I když právní účinky doručení písemnosti osobě na adresu trvalého pobytu, sídla či místa podnikání, pokud tato osoba má zřízenou datovou schránku, resp. právní účinky doručení písemnosti podnikající fyzické osobě do neadekvátní datové schránky¹⁰ při splnění výše uvedených okolností díky součinnosti adresáta nastávají, je třeba zdůraznit, že pokud je takto správními orgány doručováno, jedná se o poměrně závažné pochybení správních orgánů. Správní orgány musí při doručování písemností postupovat v souladu s příslušnými právními předpisy, tj. zákonem o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů a správním řádem.

⁸ Jelikož správní orgán je ze zákona a z povahy věci povinen doručovat do adekvátní datové schránky, jednalo by se zřejmě o omyl správního orgánu.

⁹ Srov. § 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

¹⁰ Tj. doručování podnikající fyzické osobě ve věcech podnikání do datové schránky fyzické osoby, resp. doručování podnikající fyzické osobě v ostatních věcech do datové schránky podnikající fyzické osoby.

Rovněž zde platí, že nezákonnost postupu správního orgánu při doručování nemůže být k tíži adresáta, a tedy ani v tomto případě nelze uplatnit fikci doručení podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.